

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/30/2020
Identifikačné číslo spisu: 6219200197
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2021
Meno a priezvisko: Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6219200197.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ T. A., bývajúceho V., 2/ E. O., bývajúcej V., obaja zastúpení Mgr. Andreou Legényovou, advokátkou, so sídlom vo Veľkom Krtíši, Komenského 3, proti žalovanej N. Z., bývajúcej vo Z., zastúpenej JUDr. Vladimírom Zvarom, advokátom, so sídlom vo Veľkom Krtíši, SNP 1/A, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 11C/3/2019, o dovolaní žalobkyne 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 4. júna 2019 sp. zn. 14Co/98/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanej sa voči žalobkyne 2/ priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Veľký Krtíš (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 27. februára 2019 č. k. 11C/3/2019-21 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým vo výroku I. uložil žalovanej povinnosť strpieť prechod peši a prejazd motorovými vozidlami žalobcami a inými žalobcami poverenými osobami cez pozemok evidovaný Okresným úradom Z., odbor katastrálny v katastrálnom území A. na LV č. XXX ako parcela registra CKN parc. č. 231 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 803 m² k stavbe žalobcov vedenej Okresným úradom Z., katastrálny odbor pre obec a katastrálne územie A. vedenej na LV č. XXX ako rodinný dom súp. č. XX na parcele registra CKN parc. č. 231 (pričom súd prvej inštancie nesprávne vo výroku uviedol parc. č. 131) a to až do právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej. Výrokom II. uznesenia súd súčasne uložil žalovanej povinnosť zdržať sa konania, ktorým by žalobcom a iným žalobcami povereným osobám obmedzovala prechod peši a prejazd motorovými vozidlami cez pozemok evidovaný Okresným úradom Z., odbor katastrálny v katastrálnom území A. na LV č. XXX ako parcela registra CKN parc. č. 231 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 803 m² k stavbe žalobcov vedenej Okresným úradom Z., katastrálny odbor pre obec a katastrálne územie A. na LV č. XXX ako rodinný dom súp. č. XX na parcele registra CKN parc. č. 231, a to až do právoplatnosti meritórneho rozhodnutia súdu vo veci samej. Súčasne súd prvej inštancie v súlade s ustanovením § 336 ods. 1 CSP výrokom III. uznesenia uložil žalobcom 1/ a 2/ povinnosť v lehote do 30 dní od právoplatnosti uznesenia

podat žalobu vo veci samej za účelom usporiadania vzájomných sporných práv a povinností týkajúcich sa zabezpečenia prechodu peši a prejazdu motorovými vozidlami cez špecifikovaný pozemok. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 324 ods. 1, § 325 ods. 1 a ods. 2 písm. d/, § 328 ods. 1 a 2, § 329 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku. Z výpisu LV č. XXX pre obec a katastrálne územie A. mal súd preukázané, že žalobcovia 1/ a 2/ sú podieloví spoluvlastníci každý v podiele 1/5 v pomere k celku a žalovaná v podiele 3/5 v pomere k celku k nehnuteľnosti - rodinného domu súp. č. XX, ktorý je situovaný na CKN parcele parc. č. 231. Ďalej mal súd z predložených listín potvrdené, že žalovaná je výlučnou vlastníčkou susediacich pozemkov, ktoré sú evidované na LV č. XXX ako parcely registra CKN parc. č. 228/1 o výmere 1156 m² trvalý trávny porast, parc. č. 228/3 o výmere 629 m² trvalý trávny porast a parc. č. 231 o výmere 803 m² zastavaná plocha a nádvorie. Z pripojeného LV č. XXX pre katastrálne územie a obec A. a fotokópií katastrálnej mapy vyplýva, že žalobcovia 1/ a 2/ naopak nie sú vlastníkami príslušných pozemkov parcely registra CKN parc. č. 228/3, 228/1, 225, 235 a nemajú vytvorenú inú reálnu možnosť prístupu z obecnej cesty k stavbe svojho rodinného domu súp. č. XX, ako cez CKN parcelu č. 231 zastavané plochy a nádvorie o výmere 803 m², ktorá je evidovaná na LV č. XXX pre katastrálne územie a obec A., ako výlučné vlastníctvo žalovanej v podiele 1/1. Žalobcovia 1/ a 2/ podľa záveru súdu prvej inštancie podložili tvrdenia, že žalovaná im bráni vo voľnom prístupe pešo a motorovým vozidlom k stavbe rodinného domu súp. č. XX, pričom narušenie zaužívaných pomerov vo vzťahu k špecifikovanej nehnuteľnosti osvedčuje stanovisko žalovanej, ktoré adresovala žalobcom 1/ a 2/ listom zo dňa 9.7.2018, výpis z LV č. XXX pre katastrálne územie obec A. s červeným písmom zvýrazneným nápisom žalovanej: „Zákaz vstupu na súkromný pozemok“. Súd potom konštatoval, že z priloženej katastrálnej mapy a zákresu pozemku parcely CKN parc. č. 231 a domovej nehnuteľnosti súp. č. XX mal za to, že ide o primerané obmedzenie častí pozemkovej nehnuteľnosti CKN parc. č. 231 ako prístupovej cesty k rodinnému domu. Uviedol, že sa jedná sa o proporcionálne obmedzenie oproti stavu, ktorý vznikol, ak by žalobcom 1/ a 2/ bol ďalej znemožnený, alebo úplne obmedzený prístup k stavbe rodinného domu, ktorej sú rovnakými podielovými spoluvlastníkmi ako žalovaná. Nakoľko teda boli podľa názoru súdu prvej inštancie splnené podmienky podľa § 325 ods. 1 CSP, súd podľa ustanovenia § 328 ods. 1 CSP nariadil neodkladné opatrenie v zmysle návrhu žalobcov 1/ a 2/ bez vylúčeného a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP). V závere odôvodnenia uznesenia súd prvej inštancie vyslovil, že o nároku na náhradu trov konania nerozhodoval, nakoľko pokiaľ bude podaná zo strany žalobcov žaloba vo veci samej, bude o tomto nároku rozhodnuté v konaní vo veci samej a pokiaľ takáto žaloba podaná nebude, o nároku na náhradu trov súd rozhodne v uznesení, ktorým zruší uznesenie o neodkladnom opatrení podľa § 336 ods. 3 CSP.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej uznesením zo 4. júna 2019 sp. zn. 14Co/98/2019 vo výroku I. uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle § 388 CSP zmenil a návrh žalobcov 1/ a 2/ zo dňa 30.1.2019 na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a vo výroku II. v konaní úspešnej žalovanej priznal voči žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v celom rozsahu podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP dôvodiac nenaplnenosťou základných zákonných predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia a nestotožnením sa s prijatým záverom súdu prvej inštancie, že boli v danej veci splnené podmienky podľa ustanovenia § 325 ods. 1 CSP. Odvolací súd dospel k záveru, že žalobcovia neunesli v konaní dôkazné bremeno o nevyhnutnosti a naliehavej potrebe nariadiť neodkladné opatrenie za tvrdených skutkových okolností, pokiaľ súdu ako dôkaz bránenia žalovanou pri vstupe na pozemok predložili len fotokópiu výpisu z katastra nehnuteľností LV č. XXX s rukou vpísaným textom „Zákaz vstupu na súkromný pozemok“. Z obsahu tohto listinného dôkazu nemohlo byť súdu zrejmé, kto tento text dopísal, a či skutočne išlo o konanie žalovanej. Ďalej sa odvolací súd stotožnil s odvolacou námietkou žalovanej ohľadne neurčitosti výrokov I. a II. uznesenia súdu prvej inštancie v tom smere, že pokiaľ súd zriaďuje právo zodpovedajúce vecnému bremenu, konkrétne právo prechodu a prejazdu cez pozemok, je nevyhnutné, aby toto právo bolo jednoznačne, určito a konkrétne vymedzené a to minimálne jeho zakreslením na pripojenej katastrálnej mape, prípadne aj vyčlenením a vyznačením presného priebehu a rozsahu tohto práva geometrickým plánom na konkrétnej parcele. Ako ďalšiu neurčitosť a vágne vymedzenie petitu navrhovaného neodkladného opatrenia, brániaceho vyhovneniu tomuto návrhu, odvolací súd konštatuje neurčitosť aj v osobách, v prospech ktorých sa malo v zmysle návrhu žalobcov 1/ a 2/ zriaďiť dočasne vecné bremeno. Tieto nejasnosti a neurčitosť v navrhovanom

znení neodkladného opatrenia už samé osebe bránili jeho nariadeniu, nakoľko výsledkom je nevykonateľné rozhodnutie s nekonkretizovaným okruhom uložených povinností a práv z neho vyplývajúcich. O nároku na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP a vyslovil, že žalobcovia 1/ a 2/, ako procesne neúspešná strana, sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej náhradu trov celého konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a to v rozsahu 100 % v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške v súlade s ustanovením § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí a to samostatným uznesením.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa 2/ (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 421 ods. 1 CSP, keďže odvolací súd vec nesprávne právne posúdil a vo veci sa rieši právna otázka, ktorú najvyšší súd vo svojej rozhodovacej praxi ešte neriešil. Nesúhlasila s názorom odvolacieho súdu o neunesení dôkazného bremena, keď poukázala na to, že ani samotná žalovaná vo svojom odvolaní nepoprela, že taký list žalobcom zaslala a tiež nepoprela vôľu brániť žalobcom v prístupe k ich nehnuteľnosti. Nie je správny ani názor odvolacieho súdu, že navrhované neodkladné opatrenie bolo vymedzené neurčito, nakoľko sú v ňom jednoznačne vymedzené nehnuteľnosti, ktorých sa neodkladné opatrenie týka a jasne bol vymedzený aj spôsob a tým aj rámec výkonu neodkladného opatrenia. Dovolateľka považuje za nesprávny tiež výrok uznesenia odvolacieho súdu o trovách konania, ktorým boli žalobcovia zaviazaní k náhrade trov prvoinštančného a odvolacieho konania. Poukázala na to, že po nariadení neodkladného opatrenia zo strany súdu prvej inštancie, podali žalobcovia voči žalovanej žalobu o zriadenie vecného bremena ako ich v neodkladnom opatrení zaviazal súd prvej inštancie, ktoré konanie bolo vedené na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 12C/13/2019. Z dôvodu uzavretej mimosúdnej dohody zobrali žalobcovia žalobu späť a súd konanie uznesením z 9. júla 2019 č. k. 12C/13/2019-64 zastavil. S poukazom na § 336 CSP uviedla, že o trovách konania malo byť rozhodnuté až v rozhodnutí, ktorým sa končí konanie vo veci samej, pretože nastala situácia, že v konaní boli vydané dve rozhodnutia, ktoré si vzájomne odporujú. Podľa uznesenia odvolacieho súdu zo 4. júna 2019 majú žalobcovia povinnosť nahradiť žalovanej 2/ trovy prvoinštančného aj odvolacieho konania a podľa uznesenia prvoinštančného súdu z 9. júla 2019 č. k. 12C/13/2019-64 bolo rozhodnuté, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. V závere svojho dovolania žiadala, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dovolanie je nedôvodné, navrhla dovolanie zamietnuť a priznať jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Uviedla, že dovolanie v tejto veci je v zmysle § 421 ods. 1 CSP neprípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní voči uzneseniu podľa § 357 písm. d/, resp. e/ CSP. Z obsahu dovolania nevyplýva žiaden konkrétny dôvod, v čom má spočívať nesprávnosť rozhodnutia odvolacieho súdu a je toho názoru, že odvolací súd oprel svoje rozhodnutie o zistenie, že žalobcovia neosvedčili naliehavosť a neodkladnosť potreby dočasne upraviť pomery medzi stranami sporu a taktiež poukázala na neurčité vymedzenie petitu ohľadne spôsobu navrhovaného práva prechodu. Odvolací súd správne rozhodol o trovách konania podľa pomeru úspechu, keď konanie o neodkladnom opatrení je konaním samostatným a neplatí odkaz a viazanosť s konaním v merite veci a aplikácia ustanovenia § 336 ods. 3 CSP tak neprichádza do úvahy.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi a treba ho podľa § 447 písm. c/ CSP odmietnuť.

6. Najvyšší súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) uvádza nasledovné:

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu

odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, a k v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v § 420 písm. a/ až f/ CSP. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

9. V súvislosti s dovolacou námietkou podľa § 421 CSP dovolací súd poznamenáva, že v zmysle § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Podľa § 421 ods. 2 CSP dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP.

11. Podľa § 357 písm. d/ CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia.

12. V prejednávanej veci dovolateľka napadla dovolaním uznesenie odvolacieho súdu, ktoré odôvodnila nesprávnym právnym posúdením, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní žalovanej proti uzneseniu súdu prvej inštancie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. V zmysle § 421 ods. 2 CSP ale dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol, okrem iného, aj o odvolaní proti uzneseniu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia (§ 357 písm. d/ CSP).

13. Dovolací súd posudzujúc dovolanie podľa obsahu (§ 124 ods. 1 CSP, čl. 11 CSP) dospel k záveru, že aj keď dovolateľka konkrétne neoznačila ako dovolací dôvod existenciu procesnej vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 CSP (ktoré v dovolaní nie je ani spomenuté), argumentácia a formulácia v ňom uvedených dovolacích dôvodov dávajú možnosť konštatovať, že dovolateľka namieta okrem právnych záverov aj správnosť procesného postupu odvolacieho súdu pri rozhodovaní o náhrade trov konania, čo môže byť po splnení ďalších zákonných predpokladov dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f/ CSP.

14. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 CSP, dovolací súd prednostne skúma, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti v dovolaní tvrdenej procesnej vady v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP pristúpi dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Z uvedeného je zrejmé, že ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP irelevantné, či k namietanej procesnej vade došlo alebo nie.

15. Z obsahu spisu vyplýva, že po nariadení neodkladného opatrenia zo strany súdu prvej inštancie, podali žalobcovia v zmysle § 336 ods. 1 CSP voči žalovanej žalobu o zriadenie vecného bremena, ktoré konanie bolo vedené na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 12C/13/2019. V tomto konaní sa sporové strany mimosúdne dohodli, v dôsledku čoho zobrali žalobcovia žalobu späť a súd konanie uznesením z 9. júla 2019 č. k. 12C/13/2019-64 zastavil.

16. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Takáto situácia môže nastať v prípade návrhu na nariadenie

neodkladného opatrenia podaného po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu.

17. V predmetnej veci však nejde ani o jeden z vyššie vymenovaných prípadov. Rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách konania napadnuté dovolaním žalobkyne 2/ nie je rozhodnutím vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, pretože žalobcovia podali tak, ako bolo vyššie uvedené, po nariadení neodkladného opatrenia súdom prvej inštancie žalobu o zriadenie vecného bremena ako ich v neodkladnom opatrení zaviazal súd prvej inštancie, ktoré konanie bolo vedené na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 12C/13/2019 (zápis tejto žaloby do súdneho registra „C“ ako veci samostatnej a nie do konania vedeného pod sp. zn. 11C/3/2019 nie je pre túto skutočnosť relevantný), preto prípustnosť dovolania žalobkyne 2/ z § 420 písm. f/ CSP nemožno vyvodzovať.

18. Podľa § 447 písm. c/ CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

19. Vzhľadom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobkyne 2/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému podľa § 420 a § 421 CSP nie je prípustné, a preto dovolanie odmietol (§ 447 písm. c/ CSP) bez toho, aby sa zaoberal vecnou dôvodnosťou podaného dovolania.

20. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.